

คู่มือปฏิบัติงาน

นายสุขเกษม พันธนา

นักวิชาการศึกษาคำนาฏการพิเศษ

กลุ่มส่งเสริมการจัดการศึกษา

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาวังทอง

คำนำ

คู่มือปฏิบัติงานและภารกิจงานกลุ่มส่งเสริมการจัดการศึกษานี้ จัดทำขึ้นเพื่อใช้ประกอบการปฏิบัติงานที่กำหนดไว้ในมาตรฐาน กำหนดตำแหน่งและมาตรฐานงาน โดยใช้แนวทางของคู่มือการปฏิบัติงาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา กลุ่มส่งเสริมการจัดการศึกษา ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เป็นหลักโดยเพิ่มเติมในส่วนรายละเอียดของขั้นตอนการปฏิบัติงาน แบบฟอร์มที่ใช้และเอกสารที่เกี่ยวข้อง คู่มือฉบับนี้ มีคำอธิบายการปฏิบัติงาน มีเนื้อหาสาระที่สมบูรณ์และมีรายละเอียด ครอบคลุมเนื้อหาในแต่ละเรื่อง ในแต่ละงาน โดยจัดทำลักษณะแจ้งประชาสัมพันธ์ในเว็บไซต์ของกลุ่มส่งเสริมการจัดการศึกษา และเว็บไซต์ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอ่างทอง สามารถปรับปรุงเปลี่ยนแปลงเมื่อมีการเปลี่ยนแปลงการปฏิบัติงาน รวบรวมกฎหมายพระราชบัญญัติกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ หลักการปฏิบัติในหน้าที่ความรับผิดชอบ ทันสมัยตรงกับสมัยปัจจุบัน ซึ่งจะเป็นแนวปฏิบัติให้กับเจ้าหน้าที่ในการปฏิบัติงานได้อย่างรวดเร็วและเป็นระบบมากขึ้น

ขอขอบคุณทุกท่านที่ให้คำปรึกษา แนะนำ และมีส่วนร่วมในการจัดทำคู่มือปฏิบัติงานฉบับนี้ ส่งผลให้ภาระงานมีความสมบูรณ์ ครอบคลุม ถูกต้องและชัดเจนมากยิ่งขึ้น จึงขอขอบคุณไว้ ณ โอกาสนี้

กลุ่มส่งเสริมการจัดการศึกษา
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอ่างทอง

งานประสานการป้องกันและแก้ไขปัญหาการใช้สารเสพติดในสถานศึกษา และส่งเสริมป้องกัน แก้ไข และ
คุ้มครองความปลอดภัยนักเรียนนักศึกษา รวมทั้งระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน

ขอบข่ายงาน	ภารกิจ
๑.งานป้องกันและแก้ไขปัญหาการใช้สารเสพติด	- การป้องกันและแก้ไขปัญหาการใช้สารเสพติด ในสถานศึกษา
๒.งานส่งเสริมความปลอดภัยนักเรียนและ นักศึกษา	- การส่งเสริมความปลอดภัยนักเรียนนักศึกษา
๓.งานป้องกันปัญหาการแพร่ระบาดของโรคเอดส์ เพศศึกษา และการตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควร	- การป้องกันปัญหาการแพร่ระบาดของโรคเอดส์ - การส่งเสริมการเรียนการสอนเพศศึกษา - การป้องกันและแก้ปัญหาดังกล่าวก่อนวัยอันควร

งานประสานการป้องกันและแก้ไขปัญหาการใช้สารเสพติดในสถานศึกษา

๑. ชื่องาน

งานการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา

๒. วัตถุประสงค์

- ๒.๑ เพื่อดำเนินการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา
- ๒.๒ เพื่อดำเนินการป้องกัน และแก้ไขปัญหายาเสพติดในกลุ่มนักเรียนและนักศึกษา
- ๒.๓ เพื่อดำเนินการป้องกัน และแก้ไขปัญหายาเสพติดในเขตพื้นที่การศึกษา
- ๒.๔ เพื่อประสานการป้องกัน และแก้ไขปัญหายาเสพติดในจังหวัด

๓. ขอบเขตของงาน

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาดำเนินการประสานงาน ส่งเสริม สนับสนุน การป้องกัน และแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา ในกลุ่มนักเรียน-นักศึกษา ในพื้นที่ให้บริการทางการศึกษา รวมทั้งในเขตพื้นที่จังหวัด ร่วมกับหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง

๔. คำจำกัดความ

๔.๑ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง หมายถึง - กระทรวงศึกษาธิการ สพฐ. สพม. สพป. สถาบันอาชีวศึกษา
กศน. สถานศึกษา

- องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น (อบจ. เทศบาล อบต.)
- จังหวัด อำเภอ (ศตส.จ., ศตส.อ.)
- สนง. สาธารณสุขจังหวัด สนง.อัยการจังหวัด ประจำศาลคดีเด็ก

และเยาวชน ศาลคดีเด็กและเยาวชน ศูนย์ฝึกและอบรมเด็ก
สถานพินิจและคุ้มครองเด็ก กองบังคับการตำรวจภูธรจังหวัด

- ภาคเอกชน สื่อมวลชน

๔.๒ สถาบันสังกัดกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา หมายถึง กรมการท่องเที่ยว กรมพลศึกษา สถาบัน
การพลศึกษา การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย การกีฬาแห่งประเทศไทย และกองบังคับการตำรวจท่องเที่ยว

๔.๓ สถาบันสังกัดกระทรวงวัฒนธรรม หมายถึง สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัด กรมศิลปากร สำนักศิลปากร
ที่ ๑.๑๕ กรมการศาสนา สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ และสำนักงานศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัย

๕. ขั้นตอนการปฏิบัติงาน

- ๕.๑ สํารวจข้อมูล จำแนกสถานะ
- ๕.๒ วิเคราะห์ข้อมูล ประเมินสถานการณ์
- ๕.๓ จัดทำแผนงาน/โครงการ
- ๕.๔ ประชุมชี้แจง
- ๕.๕ ทบทวนตรวจสอบข้อมูล
- ๕.๖ จัดกิจกรรมที่เหมาะสมกับกลุ่มฯ
- ๕.๗ จัดระบบส่งต่อ
- ๕.๘ ยกย่องให้รางวัลฯ เสริมสร้างความเข้มแข็ง
- ๕.๙ ติดตามประเมินผล และรายงานผล

๖. แบบฟอร์มที่ใช้

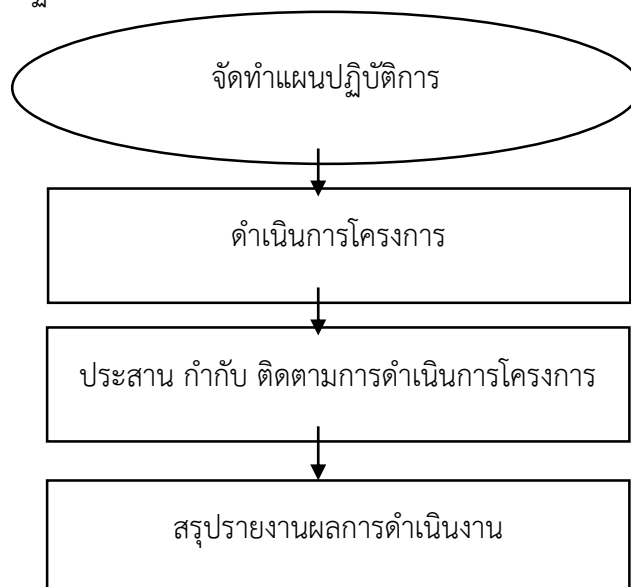
- ๖.๑ แบบรายงานในระบบ NISPA
- ๖.๒ แบบรายงานแผนงานโครงการตามยุทธศาสตร์จังหวัด
- ๖.๓ แบบรายงานผลการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์ชาติ

๗. เอกสาร/ หลักฐานอ้างอิง

- ๗.๑ นโยบายรัฐบาล
- ๗.๒ นโยบายกระทรวงศึกษาธิการ
- ๗.๓ นโยบายของจังหวัด
- ๗.๔ แผนงานโครงการของ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

๘. แบบสรุปรายงานงาน

● Flow Chart การปฏิบัติงาน

การรายงานผลการดำเนินงานเข้าระบบ NISPA

สำนักงาน ป.ป.ส. ขอความร่วมมือกระทรวงศึกษาธิการ รายงานผลการดำเนินงานการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดในสถานศึกษาตามยุทธศาสตร์และเป้าหมายที่กำหนด เข้าระบบ NISPA โดยกระทรวงศึกษาธิการ กำหนด Username และ Password ให้สถานศึกษาดำเนินการกรอกข้อมูล

๑. เข้าเว็บไซต์ <http://nispa.nccd.go.th>
๒. ใส่ Username และ Password ที่กำหนดไว้
๓. เข้าสู่ระบบรายงานผลการดำเนินงาน ศพส.
๔. เข้าบันทึกข้อมูล “สำหรับสถานศึกษา” เลือกอำเภอ เลือกโรงเรียน เพื่อกรอกข้อมูลพื้นฐานและข้อมูลการดำเนินกิจกรรมของโรงเรียน เข้าไปบันทึกทุกครั้งเมื่อดำเนินกิจกรรมเพิ่มขึ้น
๕. ตรวจสอบผลการรายงาน ว่า โรงเรียนของท่านผ่านเกณฑ์/ไม่ผ่านเกณฑ์ ถ้ายังไม่ผ่านเกณฑ์ให้จัดกิจกรรมเพิ่มเติม
๖. ตรวจสอบผล และสรุปรายงาน

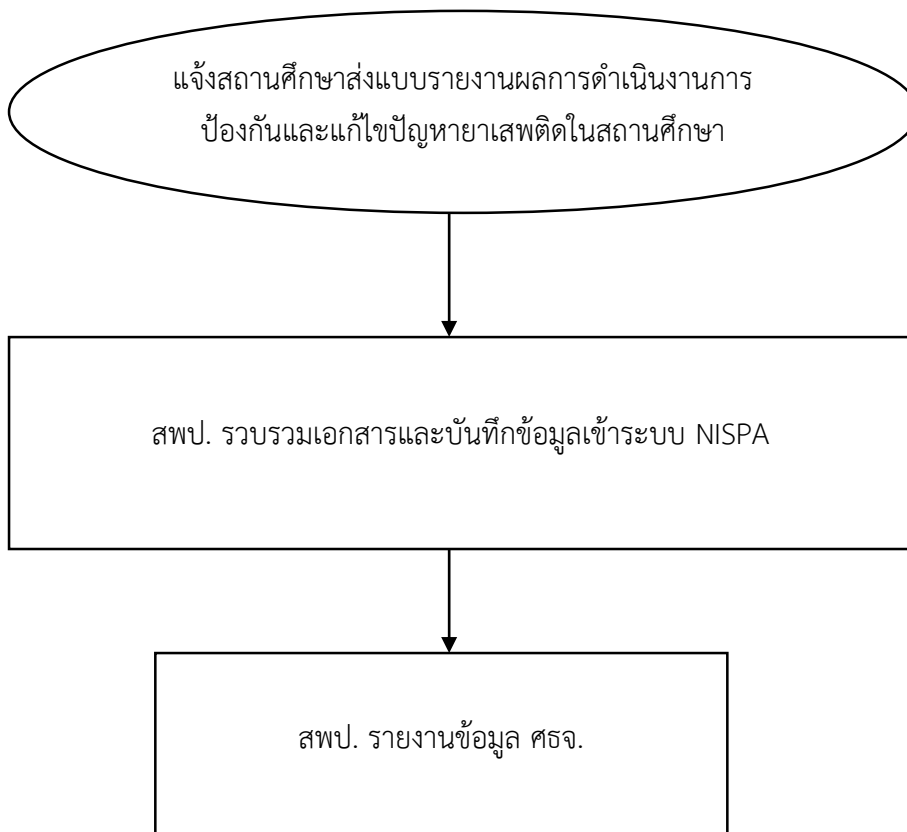
เอกสาร/หลักฐาน

แบบรายงานผลการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติด สถานศึกษาต้องรายงานทุกครั้งเมื่อมีการจัดกิจกรรม

ระยะเวลาการดำเนินงาน

ระหว่างเดือนตุลาคม – กันยายน

● Flow Chart การปฏิบัติงาน

การรายงานผลการสำรวจสภาพการใช้สารเสพติด (CATAS System)

สำนักส่งเสริมกิจการการศึกษา สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ขอความร่วมมือ สถานศึกษาในสังกัด รายงานผลการสำรวจสภาพการใช้สารเสพติดในสถานศึกษา ผ่านระบบ CATAS System) เพื่อดูแลช่วยเหลือนักเรียนกลุ่มเสี่ยง โดยในแต่ละสถานศึกษามี Username และ Password ของตนเองในการ เข้าไปกรอกข้อมูลในระบบ CATAS System

ขั้นตอน

๑. เข้าเว็บไซต์ www.catas.in.th
๒. ใส่ Username และ Password ที่กำหนดไว้
๓. กรอกข้อมูล โดยเริ่มต้นที่สถานศึกษา และดำเนินการกรอกข้อมูลให้ครบทุกช่อง ทุกสถานศึกษา ระบบนี้จะบันทึกเพียงครั้งเดียวใน ๑ ปีการศึกษา
๔. ตัวระบบมี ๓ ส่วน
 - ส่วนที่ ๑ สถานศึกษาบันทึกข้อมูลพื้นที่ของโรงเรียน
 - ส่วนที่ ๒ บันทึกข้อมูลเกี่ยวกับสารเสพติด/ยาเสพติด
 - ส่วนที่ ๓ การดูแลช่วยเหลือผู้ที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติด
๕. ตรวจสอบ และสรุปรายงาน

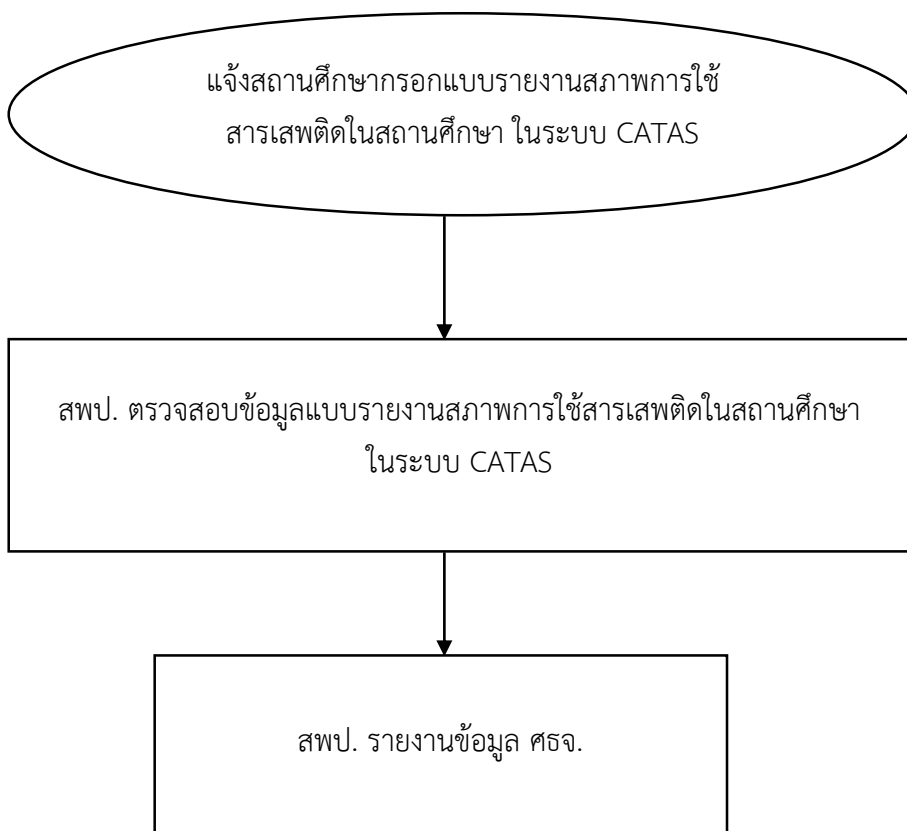
เอกสาร/หลักฐาน

แบบรายงานการสำรวจสภาพการใช้สารเสพติดในสถานศึกษา

ระยะเวลาการดำเนินงาน

ระหว่างเดือนตุลาคม – กันยายน

● Flow Chart การปฏิบัติงาน

คู่มือการปฏิบัติงานงานส่งเสริมความประพฤตินักเรียน นักศึกษา

1. วัตถุประสงค์

1. เพื่อจัดตั้งศูนย์ส่งเสริมความประพฤตินักเรียนและนักศึกษาระดับระดับเขตพื้นที่การศึกษา
2. เพื่อสร้างเครือข่ายสถานศึกษาและผู้ปกครองนักเรียน นักศึกษา และหน่วยงานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องในการส่งเสริมความประพฤตินักเรียน นักศึกษาในระดับเขตพื้นที่การศึกษา
3. เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาความประพฤตินักเรียนในสถานศึกษา

2. ขอบเขตของงาน

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2 ดำเนินจัดทำโครงการพัฒนางานศูนย์เฉพาะกิจคุ้มครองและช่วยเหลือเด็กนักเรียน ประสานความร่วมมือระหว่างสถานศึกษา เครือข่าย และพนักงานเจ้าหน้าที่ส่งเสริมความประพฤตินักเรียน นักศึกษา

3. คำจำกัดความ/พื้นฐานความรู้

1. **การคุ้มครอง** หมายถึง การดูแลช่วยเหลือเด็กนักเรียนที่มีความเสี่ยงหรือ ถูกกระทำรุนแรง หรือล่วงละเมิด การช่วยเหลือ หมายถึง การส่งเสริม พัฒนา การป้องกันและแก้ไขปัญหา เพื่อให้เด็กได้พัฒนาเต็มศักยภาพ และสามารถอยู่รอด พันวิฤต
2. **เด็กนักเรียน** หมายถึง บุคคลซึ่งมีอายุต่ำกว่า 18 ปีบริบูรณ์ แต่ไม่รวมถึงผู้ที่บรรลุนิติภาวะด้วยการสมรส และเป็นเด็กนักเรียนที่กำลังศึกษา ในสถานศึกษาที่อยู่ในความดูแลของสำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
3. **ผู้ปกครอง** หมายถึง บิดา มารดา ผู้อนุบาล ผู้รับบุตรบุญธรรมและผู้ปกครอง ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ และ ให้หมายความรวมถึงพ่อเลี้ยงแม่เลี้ยง นายจ้าง ตลอดจนบุคคลอื่น ซึ่งรับนักเรียนไว้ในความอุปการะ เลี้ยงดูหรือซึ่งเด็กนักเรียนอาศัยอยู่ด้วย
4. **พนักงานเจ้าหน้าที่** หมายถึง ผู้ซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งให้ปฏิบัติตามพระราชบัญญัติการคุ้มครองเด็ก พ.ศ.2546
5. **ฉก.ชน.สพป.กาญจนบุรี เขต 2** หมายถึง ศูนย์เฉพาะกิจคุ้มครองและช่วยเหลือเด็กนักเรียน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2 มีที่ตั้งอยู่ที่กลุ่มส่งเสริมการจัดการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2 ตำบลหนองโรง อำเภอพนมทวน จังหวัดกาญจนบุรี
6. **ทีมสหวิชาชีพ** หมายถึง กลุ่มบุคคลที่ทำงานประสานความร่วมมือจากหลายสาขาวิชาชีพ เพื่อมุ่งแก้ปัญหาอย่างมีระบบและเป็นกระบวนการ อยู่บนพื้นฐานที่มีจุดประสงค์และเป้าหมายเดียวกัน ในการ ปฏิบัติงานโดยมีการติดต่อสื่อสารระหว่างกันอย่างต่อเนื่อง เพื่อการประเมินสถานการณ์ของปัญหาและมีความ รับผิดชอบร่วมกันทั้งกระบวนการ เช่น นักสังคมสงเคราะห์ แพทย์

พยาบาล เจ้าหน้าที่สาธารณสุข เจ้าหน้าที่ตำรวจ บ้านพักเด็กและครอบครัว สำนักงานพัฒนาสังคม และความมั่นคงของมนุษย์ ฯลฯ พสน. (พนักงานเจ้าหน้าที่ส่งเสริมความประพฤตินักเรียนนักศึกษา) หมายถึง ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา หรือบุคคลอื่น ที่ผ่านการอบรมหลักสูตรพนักงานเจ้าหน้าที่ส่งเสริมความ ประพฤตินักเรียนและนักศึกษา มีบัตรประจำตัวพนักงาน เจ้าหน้าที่ส่งเสริม ความประพฤตินักเรียนและนักศึกษา เป็นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญา มีอำนาจ หน้าที่ ดำเนินการตามหมวด 7 ตามพระราชบัญญัติ คู่คุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546

7. อำนาจปกครองของครู หมายถึง นักเรียนที่อยู่ในโรงเรียน ในช่วงเวลาที่จัด การเรียนการสอน ถือเป็นช่วงเวลาที่ครูใช้อำนาจปกครอง ต่อนักเรียน การดำเนินการใดๆ ต่อนักเรียน จะต้องอยู่ ภายใต้ กฎหมาย ระเบียบ และแนวปฏิบัติ

8. ศูนย์ส่งเสริมความประพฤตินักเรียน นักศึกษา หมายถึง ศูนย์ประสานงาน ในการส่งเสริมความประพฤตินักเรียน นักศึกษา

9. พนักงานเจ้าหน้าที่ส่งเสริมความประพฤตินักเรียน นักศึกษา หมายถึง พนักงาน เจ้าหน้าที่ตามพระราชบัญญัติคู่คุ้มครองเด็ก พ.ศ. ๒๕๔๖ หมวด ๗/

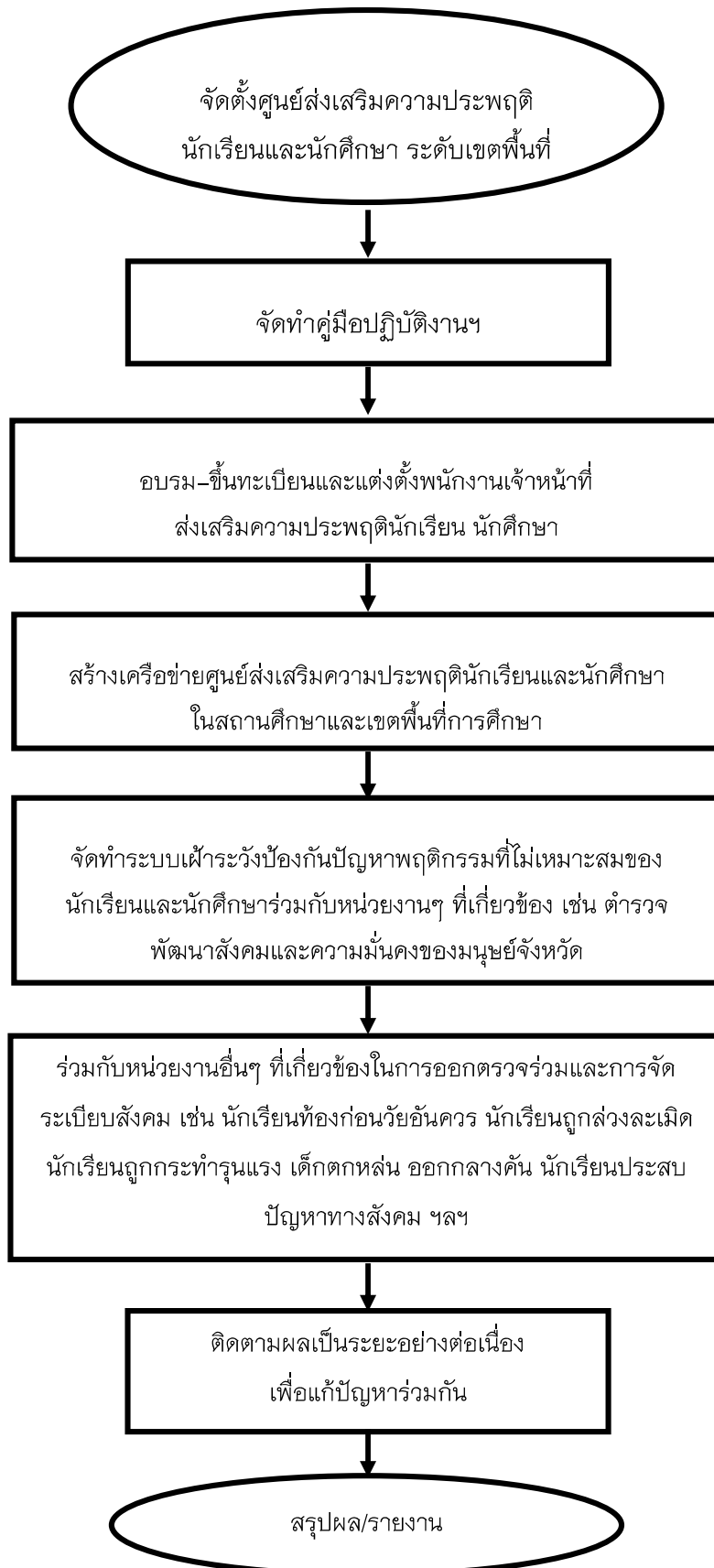
4. หน้าที่ความรับผิดชอบ

1. จัดทำแผนปฏิบัติการนักเรียนปลอดภัย
2. การดำเนินงานออกตรวจร่วม
3. การอบรมเพิ่มพนักงานเจ้าหน้าที่ส่งเสริมความประพฤตินักเรียน และนักศึกษา (พสน.)
4. โครงการ 1 ตำรวจ 1 โรงเรียน

5. ขั้นตอนและแนวการปฏิบัติ

ขั้นตอน	ระยะเวลา	ผู้รับผิดชอบ
1. จัดตั้งศูนย์ส่งเสริมความประพฤตินักเรียนและนักศึกษา ระดับเขตพื้นที่การศึกษา	มกราคม – ธันวาคม	สพป.กาญจนบุรี เขต 2
2. จัดทำคู่มือการปฏิบัติงานให้สถานศึกษาในการดำเนินงานส่งเสริมความประพฤตินักเรียน นักศึกษา	มกราคม – ธันวาคม	กระทรวงศึกษาธิการ
3. อบรม-ชี้แจงระเบียบและแต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่ส่งเสริมความประพฤตินักเรียน นักศึกษา	มกราคม – ธันวาคม	เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบ
4. สร้างเครือข่ายศูนย์ส่งเสริมความประพฤตินักเรียนและนักศึกษาในสถานศึกษาและเขตพื้นที่การศึกษา	กุมภาพันธ์ – เมษายน	เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบ
5. จัดทำระบบเฝ้าระวังป้องกันปัญหาพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมของนักเรียนและนักศึกษาร่วมกับหน่วยงานๆ ที่เกี่ยวข้อง เช่น ตำรวจ พัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัด	พฤษภาคม – สิงหาคม	เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบ
6. ร่วมกับหน่วยงานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องในการออกตรวจร่วมและการจัดระเบียบสังคม เช่น - นักเรียนห้องก่อนวัยอันควร - นักเรียนถูกล่วงละเมิด - นักเรียนถูกระทำรุนแรง - เด็กตกหล่น ออกกลางคัน - นักเรียนประสบปัญหาทางสังคม ฯลฯ	มกราคม – ธันวาคม	พสน.เขตพื้นที่การศึกษา
7. รายงานติดตามผลเป็นระยะอย่างต่อเนื่องเพื่อแก้ปัญหาร่วมกัน	มกราคม – ธันวาคม	เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบ

6. ตาม Flow Chart การปฏิบัติงาน

7. เอกสารอ้างอิง

พระราชบัญญัติ

- พระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546
- พระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. 2539
- พระราชบัญญัติเครื่องแบบนักเรียน พ.ศ. 2551
- พระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. 2539

ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ

- ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานเจ้าหน้าที่ส่งเสริมความประพฤตินักเรียน...ฯ
- ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการลงโทษนักเรียนนักศึกษา พ.ศ. 2548
- ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยเครื่องแบบนักเรียน พ.ศ. 2551
- ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการส่งเสริมความประพฤตินักเรียนนักศึกษา พ.ศ. 2548

กฎกระทรวง

- กฎกระทรวงกำหนดความประพฤติของนักเรียนและนักศึกษา พ.ศ. 2548

ประกาศกระทรวง

- ประกาศกระทรวงเรื่องบัตรประจำตัวเจ้าหน้าที่ส่งเสริมความประพฤตินักเรียนและนักศึกษา

8. แบบฟอร์มที่ใช้

1. แบบรายงานศูนย์เฉพาะกิจคุ้มครองและช่วยเหลือเด็กนักเรียน
2. คู่มือการปฏิบัติงานพนักงานเจ้าหน้าที่ส่งเสริมความประพฤตินักเรียนและนักศึกษา
กระทรวงศึกษาธิการ

9. เอกสารบันทึก

- ไม่มี -